

מלאכת מלבן 3

עוד בענין ניקוי על ידי מים
משנה דף קמב: "היתה עליו לשלשת"
עוד בדין ליבון בכלים שונים עץ ופלאסטיק
עץ-משנה ברורה (מא), ביצחק יקרא עמ' 176
Pacifier מוצץ--ארחות שבת יג:
כפפות--מנחת יצחק ו:כג משמע שמחמיר לכתחילה ונל דיש הרבה סיבות להקל ולכך בארחות שבת יג:

שרייתו זהו כיבוסו ומים מועטין במקום שאין לכוך
גמ' זבחים צד.-: "אחד הבגד ואחד השק" עד "הכיבוס במקום קדוש" משנה ברורה (לט-ג)
טור בית יוסף שו"ע ומשנה ברורה שב:ט-י
ג' דעות בגדר שרייתו זהו כיבוסו--תוס' דף קיא:--"ואת היכי שרי התם ליכנס בבגדי", טור ובי' בדעת המהר"ם

הלכה למעשה בדעת הרמ"א--משנה ברורה מט-נו.
הלכה למעשה בדעת המחבר--גר"א ד"ה ויש מביא ראי' מס' שלד שהמחבר מחמיר וכן פוסק במנחת אהבה יב:ג
מג"א (כא) מהבי' משמע לקולא וכן פוסק ביביע אומר ח"ד עמ' קכב.

הדין שרייתו זהו כיבוסו בשעת הדחק--באור הלכה ד"ה דלא אמרינן ע"פ דבריו התיר הגרשז"א זצ"ל להוסיף מים לבגדים
בחשש של מחלה מדבקות ביצחק יקרא עמ' 178 וע"ע שמירת שבת כה' טו:ה והע' טז.

Contact lenses -- קובץ תשובות א:כו יש לדון בין בסוגיא של שפשוף ובין בסוגיא של שרייתו זהו כיבוסו.

בענין קופול בגדים
משנה ורש"י דף ק"ג. מקפלין את הכלים וגמ' רש"י שם עד "אמר רב הונא"
רמב"ם כב:כ ב' פירושים בדבריו א) תוס' יו"ט על המשנה ב) ערוך השלחן שב:ט-יא שמחלק בין החשש של תיקון מנה בדרבנן
וטרחא. ועיין בגמ' דלכל פירוש צריך לפרש הגמ' בדרך אחרת.
ראב"ן ס' שנט משמע שהוא תיקון מנה דא"ו אבל אם אפשר להחליף הוי איסור דרבנן
טור שו"ע ומ"ב שב:ג

בסמ"ג, אחר כך מצאתי שכן כתב באלהיה רבה בסימן ש"א סעיף קטן ע"ו:
 (מז) ולא מרבים. ואם הוא (סד) דבר שאין מקפיד על מימיו ומניחו כמה
 זמן עם המים, לא גזרין שפא יחטט בזה, כמו שכתוב סימן ש"א סעיף
 מ"ו: (מח) ויש אוסרין. סבירא להו דמה דאמרינן שריתן והו כפוסן הוא
 אפלו בבגד שאין עליו לכלוך, ולכן אפלו במועטין אסור משום כבוס, (סו)
 ומכל מקום אם נתינת מים על הגבד הוא דרף לכלוך, שרי, כמו
 שכתוב בסעיף י' בהג"ה, (סו) ויש לחוש לדעה זו להתמיר בשל תורה:
 י' (מט) טוב וכו'. אבל מדינא (סו) שרי לשתי דעות הנ"ל בהג"ה לקנח
 במפה, וכמו שכתוב בהג"ה: (ג) לנגבם בכח. הוא כדי לצאת גם דעת היש
 מחמירין שכתבנו למעלה בסוף סעיף קטן ל"ט, דסבירא לה דבכל גוני
 אמרינן שריתן זו היא כבוסו אף שהוא דרף לכלוך, אלא דאם הוא מעט
 מים, סוברין דאין בזה משום חשש כבוס, (סו) אף משום דאין אנו בקיאיין
 אינה מקרי מעט, לכך כתבו דמנהג קשר שינגב דיו בכת: (נא) דרף
 לכלוך. שידיו מלכלכות ומטנף בהם את המפה. ודוקא במפה וכיוצא בהו
 שאין דרף להקפיד על המים הספוחים, אבל לנגב בדבר שדרף להקפיד
 בחל על מימיו הגלועים בו אסור, משעם שפא יבא לידי סחיטה, וכמו
 שכתוב סימן ש"א סעיף מ"ו, כן כתב הפגן אברהם. ועין בפרי מגדים
 שהקריע דדוקא במים מרבים, אבל במים מועטים, כמו שמצוי על ידי ספוג
 כספוג הידים, עין שם טעמיהו. אבל אם נשפך מים על השלחן וכיוצא בו, (נג) מי רגלים. אבל כשיש עליו צואה (סו) אסור להעבירו אפלו על ידי נגוב
 יבא לידי סחיטה: (נד) לנגב ידיו. שנוטל ידיו במים ומנגבם בהגדר: (נה) מי רגלים. מה שאין בן מי רגלים אין מאים כל כך,
 הידים, דאף על פי שהוא דרף לכלוך, מכל מקום כבוס הוא, והתפלל ולברך, וכגון שהמי רגלים מועטים,
 וגם שם אין מתירין אלא משום דכונתו רק כדי לבשלו ולא לכבס וללבוש הגדר: (נד) כדי לבשלו. וסגי לה לבשלו בקנחת ידים [בית יוסף]. ועין לעיל בסימן
 כמו שדרף התינוק להטיל בגדרו שמעטף בו, ואין נוזל לבגד האם פי אם טפת דבר מועט, וסגי לה לבשלו בקנחת ידים [בית יוסף]. ועין לעיל בסימן
 ע"ו במשנה ברוחה סעיף קטן ז: (נה) מים ממש. ואפלו לטל ידיו עליהם אף דנעשים שופכים, מכל מקום פירן שאין בהם לכלוך חוץ לכבוס, ואף דאין
 שיזרר שלא יחטט. והנה הפרי מגדים רצה להתיר בשעת הדחק אף במלכלכים

שער הציון (סד) מגן אברהם ושאר אחרונים: (סו) מגן אברהם וכן משמע בסור: (סו) עין בבאר הלכה בשם אלהו וזאת: (סו) מגן אברהם: (פח) כן כתב בספר ד"אים הנ"ל: (סט) מגן
 אברהם ותוספות שבת ושאר אחרונים, ולא כאלה רבה:

ביצחק יקרא סעיף י' דרד. השעם הוא משום שאינו מקפיד על נקיון הגבד, אלא על נקיון המקום לתפלה, ובתנאי שלא מכון לנקות.
 תרגום: ו. חייתלים

ק יקרא ס"ק נ"ה: לומר. מעשה במוסד, שהיה חשש שאם לא ישרו את הגדרים הפלכלכים במים, תפושט שם מחלה מדבקת, והתיר אדמו"ר וז"ל להשרותם
 משום דהוא מלאכה שאינה צריכה לגופה. ועי' ש"כ פס"ו סעי' ר' והערה ט"ז. סעיף י"א בהל"ה מהמנהג: אפשר. כלומר דנחלקו הת"ש והבה"ל אי שער בהמה
 לבהמה אסור בטלטול או לא. ולכאורה נראים דברי הת"ש, דאין דרף להשתמש בנגב הסוס במחבר, שפא יבעט וכדו'. ועוד, דדחק לומר שמקצת החפץ יהיה אסור
 ל ומקצתו מותר. וקצית הבה"ל מן התוספתא, דאם בן הכל חרא מלתא, לענין נראה לישוב, דהתוספתא רק משמיעה לנו שדברים אלו עומדים לשמוש. ואין להקשות
 ימדין תרנגולת שצרכה (שבת קכת, כ), דודאי מטלטל את שצרה, משום דשם איירי משום צער בעלי חיים או משום הפסד קמון. ועין בסימן ש"ח משניב ס"ק קנ"א.
 י' כפ"ו הערה נ"ג.

שער הציון (סא) כן מוכח שם במקרא: (סב) רש"י בשבת הנ"ל, וכל שכן מי רגלים וצואה: (סג) מגן אברהם, וכן מוכח מהשלחן ערוך:
ביצחק יקרא ס"ק ס"א: אין בו. אבל נקוי כתמי דיו וכדו' משלחן ע"ז וכיו"ב, נראה דהוי בכלל מלבוש.

על מנת לנקותו מכתמים הדבוקים בו¹, ואפילו עור קשה יש בו איסור כיבוס². ולקמן סעיפים ט"ו ו"ט יובאו הדינים הנוגעים לניקוי נעלים בשבת.

כיבוס בניילון ופלסטיק

ד. מפת ניילון או פלסטיק וכיוצ"ב יש בה חשש איסור כיבוס, ולכן אין ליתן עליה מים ולשפשפה על מנת לנקותה³. וכן הדין בכסא המצופה בניילון או בחומר המכונה סקאי.

הדחת רצפת פלסטיק וניקוי טפט

ה. לענין רצפה שדבוקות לה יריעות פלסטיק, או קיר מצופה טפט או בד, אם יש בהם איסור כיבוס, ראה הערה⁴.

כיבוס כפפות גומי

ו. כפפות גומי שהתלכלכו אסור לרוחצן ולשפשפן במים משום איסור ליבון, אבל מותר להשתמש בכפפות אלו בשעת הדחת הכלים⁵.

ה. ע"י בה"ל שם ד"ה אבל שהאריך לומר שיש איסור כיבוס בעור גם באופן שאינו מכססו ממש [דהיינו שאינו כופל צידו אחד על השני ומשפשפם יחד], אלא כל שעושה בו פעולת כיבוס הרי זה אסור עכ"פ מדרבנן. ונראה דכל שפשוף הוי בכלל כיבוס ואסור.

ה. שו"ע שם.

ו. כן דעת הגרשו"א זצ"ל, מובא בספר שש"כ פט"ו הערה כ"ד, וכן דעת הגרי"ש אלישיב שליט"א, וראה לקמן הערה ט'. ועיי"ש בספר שש"כ פי"ב הערה קי"ד שכתב דאם מקום הלכלוך יבש מסתבר דשרי לשפשפן בלי מים, ולא דמי להא דאסרינן בסי' ש"ב ס"ז כסכוס בגד מבחוץ, משום דמסתבר דדוקא בבגד נאמר איסור זה, ודייק כן מלשון השו"ע סי' ש"ב ס"ז והמשנ"ב שם ס"ק ל"א.

ונראה דיש איסור כיבוס גם בנייר, וכגון אם נפל תבשיל ע"ג ספר אין לנקות את הכתם באופן שיש בו איסור כיבוס כגון ע"י הרטבתו במים. ומסתבר שבנייר שאין לו שום חשיבות ומשליכים אותו לאיבוד אין איסור שרייה, וראה לקמן סעיף מ"ז דין סחיטה בנייר.

ז. לכאור' יש מקום לדון שמא כיון שהדביק את היריעה לרצפה ואת הטפט אל הקיר הרי הם מעתה כרצפה וכקיר עצמם שלא שייך בהם כיבוס וליבון, וצ"ע, שוב שמענו מהגר"נ קרליץ שליט"א להקל בזה [אמנם ראה לקמן פרק י"ח סעיפים מ"ו-מ"ט דבלא"ה עלול להיות בזה איסור דרבנן של הדחת הרצפה]. ובמקום שמודבק שטיח וכיוצ"ב פשוט שיש איסור ליבון.

ח. ואף שבשעה שמשפשף את הכלי בידיו משתפשפת אף הכפפה, מ"מ בכה"ג שאינו

רחיצת מוצץ

ז. פיטמת גומי של בקבוק תינוק וכן מוצץ של תינוק מותר לרוחצן ולשפשפן, ויש שאסרו לשפשפם, ולא התירו אלא ליתנם תחת זרם המים^ט.

הדחת כוסות חד פעמיות

ח. מותר לרוחץ כוסות וצלחות חד פעמיות העשויות מפלסטיק וכיוצא בן ולשפשפן מלכלוך הדבוק בהן ואין בזה איסור ליבון^י.

הדחת כלים

ט. מותר להדיח כלים בשבת, לצורך שימוש בשבת, ומותר גם להשתמש לצורך זה בסבון נוזלי^{יא}.

מתכוין לכיבוס ואינו עוסק בניקוי הכפפה נראה דאין בפעולה זו שם כיבוס כלל, וכן שמענו מהגר"נ קרליץ שליט"א להתיר זאת.

ט. הגרשז"א זצ"ל הורה בזה להיתר, וטעמו משום דאין כוונת הרוחץ לכבס אותו מלכלוך הבלוע בו אלא רק להסיר את הלכלוך שמונח על גביו ובכה"ג אין זה כיבוס. גם דעת הגר"נ קרליץ שליט"א להתיר זאת, וטעמו דבכה"ג שיש למוצץ צורת כלי אין לחוש לאיסור כיבוס. ויש להוסיף דאף שבכלי העשוי עור, כגון ארנק או רצועת שעון, אין היתר לרוחצו ולשפשפו, ולא אמרינן שמנקה רק את הלכלוך שעל גביו, עור שאני, שמפורש בגמרא שיש בו איסור כיבוס והוא בולע מים, ולכן אף כשרוחצו ומשפשפו מלכלוך הדבוק בו ה"ז מוגדר ככיבוס, אך החומר ממנו עשוי המוצץ אינו בולע מים וקרוב הדבר שאין בו איסור כיבוס כלל, ונהי דאין להקל לכבסו ממש כגון ליתנו בנוזל ניקוי ולשפשפו ע"מ לנקותו מכתמים שנספגו בו [אף שאין איסור לעשות זאת בכלים העשויים מחומר קשה כגון כלי פלסטיק], מ"מ כאשר אינו בא לכבסו רק לנקותו מלכלוך שנדבק בו ה"ז מוגדר כהדחת כלים בעלמא ולא ככיבוס [ומ"מ אין להקל לרוחץ מפת ניילון, דכיון שאינה עשויה בתבנית כלי אלא יש לה צורת יריעה לכן יש להחמיר בה טפי, דרחיצתה דמיא טפי לכיבוס ולכן אפשר דאף כשאינו מכוין לכיבוס, דהיינו לנקותה מכתמים הספוגים ובלועים בה, מ"מ חל בפעולתו שם כיבוס]. ודעת הגרי"ש אלישיב שליט"א דכיון שאין זה ברור שהחומר ממנו עשוי המוצץ שונה מעור לכן יש להחמיר שלא לשפשף את המוצץ באצבעותיו בשעת רחיצתו, אך מותר לשטוף את המוצץ במים, אף בכמות מרובה, אם אינו משפשפו.

י. עיין מה שכתבנו בהערה הקודמת, ונידון זה דכוסות קיל טפי.

יא. ע' שש"כ פ"ב סכ"ד הערה ס"ט שהביא בשם הגרשז"א זצ"ל דמה שנאסר בסי' שכ"א במשנ"ב ס"ק ל"ח להצהיר זכוכית בשיבולת שועל היינו דוקא בכגון זה שמשתמש בחומר מיוחד שתכונתו להצהיר את הזכוכית, והיינו שבוולת שועל, [וגם בזה דנו האחרונים בטעם האיסור, ועי"ש בשעה"צ ס"ק מ"א דדעת החמד משה דאין לאסור

סימן כב

בענין רב שהחזיק לעלות לתורה בסיום ספר — "חזק",
ועתה רוצים לקפחו בזה

ב"ה יום ד' כ"ב למנב"י תש"ל לפ"ק.

שוכט"ס א"כ ידידי הרה"ג וכו' מוה"ר זאב גאטליב שליט"א, אב"ד גלאסגוי-סקוטלנד יצ"ו.

אחדש"ת כמשפט, את מכתבו מיום ג' ט' אד"ב הגיעני, אמנם מחמת טרדותי הרבים וביותר כעת שאני מתכוונן אי"ה לעלות לאה"ק בקרוב, לא הי' לי פנאי להשיב בזמנו, וגם כעת הנני להשיב רק בקיצור נמרץ להלכה למעשה.

ע"ד רב אי' שזה יותר ממ"ו שנה, שהחזיק בבית הכנסת שלו לעלות במ"פ לתורה לסיום כל ספר "חזק", וזה הי' עפ"י גבאי המקום שהחזיקו זה למנהג קבוע, שעליית "חזק" שייך להרב, וכן נהגו כל הזמן, עד שקם עכשיו גבאי חדש, שמתחילה קפץ בראש רק כדי להצר להרב ולהציק לו מתוך שנאה

כפושא, והוא התחיל להתרים נגד רבו שלא לקרותו "לחזק" כמנהגו, בטענה ששמע ממי שהוא שאין דין חזקה בבית הכנסת כלל, והכל תלוי בגבאי, עכ"ל.

והנה כ"ח הביא כל דברי הפוסקים המדברים בזה, אמנם לדינא כבר העיד הגאון המהרש"ם ז"ל בספרו שו"ת (ח"א סי' קל"ח), דאין לנו אלא מנהג שנהגו, דמי שזכה במלוה ע"י הקהל, הוי חזקה ואין ליעלה ממנו, זולת אם החזיק מעלמו, תלוי בפלוגתא הפוסקים עיי"ש בשע"ת (סי' קנ"ג ותקפ"ח) עיי"ש, ומכ"ש בנוגע לכבוד הרב וביושו, דעון גדול הוא כמבואר בש"ע ופוסקים, והחוב מוטל על הגבאי לפיכך את הרב למחול לו על ציונו, ולהחזיר לו חזקתו כדת וכדין תורה"ק, והכל על מקומו יוצא לשלוי.

וכנני בזה דו"ש"ת וחותם בכל חותמי ברכות.

יצחק יעקב ווייס

סימן כג

בענין הדחת כלים בשבת עם בתי ידים של גומי

ב"ה יום ד' ר"ח תמוז תשכ"ד לפ"ק.

שוכט"ס א"כ הרבני המופלג בתו"ר וכו' מוה"ר שלמה יאזעפס נ"י, שו"ב ברייטון הוב.

אחדשה"ט, ע"ד שאלתו, באשה שיש לה מיהרש על ידה, שאי אפשר לה להטפח הידים, אם מותר להדיח כלי האכילה בשבת, עם בתי ידים של גומי, שאינם בולעים כלום, ואין בהם משום פחיתא, וכמו בעור אין איסור כיבוש, אלא אם משפשף צד על צד, הה"ד בגומי, וגם הוי דבר שאין מתכוון עכתי"ד.

הנה יש לדון בזה, משום שמא יבא לידו כיבוש נד על נד, בין כלי לכלי, ע"י מה שנתלכלך בשעת הדחת הכלים, וכמו שהששו בזה, נגניבת כלים, באופן

שאין משום חשש סחיטה בשעת נגיבה, דלמא יסחוט בין כלי לכלי, ע"י או"ח (סי' ש"ג סעי' י"ג) במ"ג בשם הרדב"ז, ואף דבסמרטוט המיוחד לכך, כתב שם דשרי, דאין מקפיד עליו לסוחטו, מ"מ בכלים הרבה, לא היקל רק במפה גדולה עיי"ש, מ"מ י"ל דבתי ידים של גומי עדיפי, שאין מנגבים בהם הכלים, רק אוחזים בהם הכלים, ואין דרכם להתלכלך כל כך, ואין לורך לכבסם ולשפשפם בין הכלים, ע"כ בחושש לה הידים אפשר להקל, אך להזכיר שלא לכבסם מלכניכס, וע"י מש"כ בנידונים כאלו בספרי מנחת יצחק (ח"ג סי' מ"ח מ"ט נ"י).

וכנני בזה דושה"ט.

יצחק יעקב ווייס

סימן כד

א"י וסוריא לענין לקנות מהם בתים ושדות בשבת

בא"י, ובמג"א מוסיקף את דברי הרמב"ם דגם סוריא כא"י לדבר זה עיי"ש, ובת"ק וטור לא הביאו כלל דין זה, ובת"ק"ש (ב"ק) שם, הביא רק לענין א"י עיי"ש.

והנה שיעת הרא"ש והש"ע נראה דס"ל כקוש"א המג"א שם (סק"כ) על הרמב"ם, דהרי ברייתא (דגיעין) שם ס"ל כיבוש יחיד שמי' כיבוש,

הנה הרמב"ם (פ"ו מה' שבת הי"א) כתב, הלוקח בית בא"י מן העכו"ם מותר לומר לעכו"ם לכתוב לו בשבת וכו' ומשום ישו' א"י לא גזרו בדבר, וכן הלוקח בית מהם בסוריא, שסוריא כא"י לדבר זה עכ"ל, ומקורו בנוגע לא"י (בב"ק ד"פ ע"ב דגיעין ד"ח ע"ב), ובסוריא (בגטין) שם, ובש"ע (ה' שבת סי' ש"ז סעי' י"א), מביא הדין רק

בין בשבת ובין ביו"ט, בין אם הכבסים מלוכלכים (ט) ובין אם הם נקיים (י).
בין אם הם לבנים ובין אם הם צבעוניים (יא), ולכן יש להיזהר שלא לשרות
במים חיתולים שנרטבו או שנתלכלכו (יב), ואף להתיז עליהם מים —
אסור (יג), אבל מותר להסיר מהם את הצואה (יד), והוא שלא ישתמש לצורך זה
במים (טו). ומן הנכון הוא ליתן את החיתולים המלוכלכים בכלי כמות שהם
ולכסותם, ומותר לזלף עליהם טיפות ליזול כדי לגרש את החרקים (טז).
במקרה של חשש להעברת מחלה מדבקת, מותר לשרות את החיתולים במי-
ליזול שאין הדרך לכבס בהם, אך לא ישרה אותם במי-קלור או באקונומיקה,
שכן הדרך לכבס בהם (יז). ויטיב להשתמש במקרה זה של חשש להעברת מחלה
מדבקת בחיתולים עשויים נייר בלבד, שאותם זורקים אחר השימוש.

ה. מכנסי תינוק עשויים גומי או ניילון (פלאסטיק) שלא תפור בהם שום בד,
וגם אינם תפורים בחוט מסיבים טבעיים (יח), וכן מצע עשוי גומי או חומר
סינטטי ששמים במיטת תינוק מתחת לסדין, מותר לשרותם במים (יט) או
להזרים עליהם מים כדי לנקותם (כ), אם אמנם מתכוון להשתמש בהם בו-
ביום (כא), אבל בעודם רטובים לא ישפשף חלקיהם זה בזה (כב), וגם לא
ישפשף (כג) אותם ביד (כד) או במטלית, ובמטלית רטובה אסור לשפשף בכל
אופן, כי הרי בפעולתו הוא סוחט מים מן המטלית (כה).

ו. בגד שעשוי חומר טהור של סיבים סינטטיים ללא תערובת סיבים טבעיים
(גרביים, חולצה וכדו'), והוא אינו תפור בחוט מסיבים טבעיים, מותר לשרותו
במים (כו), כשמתכוון להשתמש בו בו-ביום, אבל בעודו רטוב אסור

והו"ל נמי פ"ר דניחא ליה שחוטי הציצית יהיו נקיים. (ט) סי' שב סע' ט, ודרך לכלוך
שריגו גם בכה"ג, ע"ש בבב"ה"ל ד"ה שאין וסע' י בבב"ה"ל ד"ה דלא. (י) שם סע' ט
ברמ"א, ועיין לעיל הערה ד, ודרך לכלוך שריגו, שם סע' י ברמ"א. (יא) שם במ"ב
ס"ק לט, וע"ש בשו"ע הרב סע' כא ופמ"ג א"א ס"ק יח, וכ"ה מפורש ברמב"ם פ"ט מה'
שבת ה"י, וצ"ע בדברי הקצשו"ע סי' פ סע' לב, וע"ש במסגה"ש ס"ק טט. (יב) סי' שב
במ"ב ס"ק נה. (יג) שם, ועיין שו"ת אב"ג או"ח סי' קסא. (יד) מהא דסע' א ברמ"א
ובמ"ב ס"ק ז ובבב"ה"ל ד"ה מן הטל, והרי הצואה אינה דבוקה ממש לבגד. (טו) שם
סע' ט. (טז) דאפשר שדין מיליזול דומה לדינו של יין לבן, סי' שיט סע' י ובמ"ב
ס"ק לח וע"ש בשעה"צ ס"ק כט, דאין בהם כיבוס אלא טינוף, כי ריחם נכנס לתוך הבגד
ועיקרו אינו אלא להרחיק את החרקים והחידקים, ועוד דבכה"ג שיש חשש לריבוי חרקים,
אפשר לסמוך לקולא כהאי דסי' שב סע' י בבב"ה"ל ד"ה דלא, וכאן הרי לא איכפת ליה
הכיבוס וגם לא יבוא לסחוט, ע"ש בסוף דבריו, שמעתי מהגרש"ז אויערבך שליט"א, ועיין
סי' שיא במ"ב ס"ק כג, ועיין להלן הערה טט. (יז) ואיסור ליבון שייך לא רק במים
אלא בכל מידי דמנקה, עיין סי' שא בפמ"ג מ"ז ס"ק כט ותהל"ד סי' שב ס"ק יד. (יח) וע"י
להלן הערה כט. (יט) סי' שב סע' ט, וגומי לא גרוע מעור. (כ) שם בשו"ע ובמ"ב
ס"ק מ. (כא) מהא דסי' שכג סע' ו. (כב) סי' שב סע' ט. (כג) שם ובמ"ב
ס"ק מא ובבב"ה"ל ד"ה זה על זה. (כד) ושמעתי מהגרש"ז אויערבך שליט"א בעיקר
הדין של כיבוס הגומי והניילון, דאפשר דעדיף מעור כיון שאינו בולע כלל, ודומה לכלי עץ,
סי' שב במ"ב ס"ק מא, אך אין להקל בסברא בדבר שיתכן שהוא בכלל ספיקא דאורייתא,
עכ"ד. (כה) סי' שכו במ"ב ס"ק ו, ועיין לעיל פ"י"ב הערה לו ופ"י"ד הערה ט.
(כו) וכדלעיל פ"י"ב סע' טו והערה מו.

סעודה שלישית כביצה וכי הבי"י "ומ"ש ששיעורו כביצה כ"כ הרן בשם בה"ג. [גבי סעודת ליל שבת ויומו בסי' רעד לא נזכר דבעינן כביצה], [ומ"ש הר"ן בסוכה כוונתו דאילו מדין סעודת שבת ויו"ט הרי יכול לאכול כביצה חוץ לסוכה וא"צ סוכה רק לכיותר מכביצה].

והואיל וחלוק חיוב אכילת סעודה בשבת מליל שבת ויומו מאכילת סעודה שלישית כמבואר בסי' רצ"א וע' תוס' בכורות דף ב' דמהלשון תיתי לי, משמע שאין בו לא משום איסור ולא משום חיוב, וז"ש "תיתי לי דלא עברי שותפות עם עכו"ם אם הי' איסור בדבר מאי רבותי", וכן פי' ר"ת שלא היו נזהרים בשלש סעודות מדאמר בפ' כ"כ תיתי לי דקיימית שלש סעודות משמע דכולן לא היו נזהרים בהן", ומעתה אי נאמר דכוונת בה"ג לחייב בסעודה שלישית יותר מכזית אף דבסעודת ליל שבת ויומו סגי בכזית וכמבואר פשוטות הסוגיא בשבת קי"ט ע"כ הטעם הוא דדוקא בסעודת ליל שבת ויומו דחיובא ברור אמרי' אחשבי' וסגי בכזית משא"כ בסעודה שלישית. הרי בזה אין מקום לתמיהתו של התוי"ט על הבה"ג ואין סתירה בדברי המג"א.

והנני כזה ידורוש"ת

יוסף שלוש' אלישיב

פ' כה"כ דהחושש לרעת מ"ד שנדחה דעתו איכא ב"י חשש... ועל סמך זה השיב למחות ביד אלה הנוהגים לומר בשבת שיוצאים סעודת ר' חידקא שיש בזה איסור ואולי גם חשש... הואיל ונפסק דלא כר' חידקא.

ובעיקר דברי המג"א יש להק' ממ"ש הר"ן סוכה פ"ב בהא דאמרי' דכלל ימי חג הסוכות אי בעי אכיל ואי בעי לא אכיל והלוא קיי"ל דבשבת ויו"ט אם טעה ולא הזכיר בבהמ"ז מחזירין אותו, ותי' דמה דחידש הכי דליל יו"ט ראשון של פסח ושל סוכות דחייב מבערב תאכלו מצות ומט"ו ט"ו ילפינן דה"ה לחג הסוכות היינו לחייבו מדין מצה הראוי' דאילו מדין יו"ט יוצא בפת אפי' מצה עשירה ובליל יו"ט דסוכות בשיעור שאינו חייב בסוכה מדין יו"ט אבל מהג"ש חייב לאכול שיעור החייב בסוכה שהוא יותר מכביצה, ומעתה לפי"ד המג"א דגם סעודת שבת ויו"ט בעינן יותר מכביצה הדק"ל הרי בשיעור הזה אסור לאכול חוץ לסוכה שו"ר שהמג"א סותר א"ע שהרי כ' בסי' תרל"ט סק"י וז"ל כיו"ט ושבת צריך לאכול כזית פת כו', אח"כ ראיתי שהמחצה"ש שם כבר תמה על המג"א מהא דהר"ן, וגם עמד על הסתירה שבדברי המג"א וגם הוסיף לציין מ"ש המג"א סי' קפ"ח סק"ט ע"ש.

והנה מ"ש הבה"ג דבעינן כביצה מדובר בסעודה שלישית וכן הטור בסי' רצ"א כ' שיעורו של

סימן כו

עדרשות מגע רכות להשרותם במים בשבת

בענין עדרשות מגע האם רשאים להשרותם במים בשבת על אף שאינם מתכוונים לנקותם, וכל כוונתם להיות שריום במים שלא יתקלקלו, אך המים חודרים לתוכן.

שייך למצוא דין זה מפורש שהוא מין חדש שדורות הראשונים לא ראו אותו מן הראוי להחמיר שלא לשפוך בידים בחוזק ורק לנקות ע"י מים בקלות יש להקל".

ובבה"ל סי' ש"ב כ' דבעור אפי' אם הוא רך אף דשייך בו כבוס אבל אין בו סחיטה כל עוד שאינו רך ביותר. ובעור הרך אף דשייך בו כיבוס מ"מ

אמנם הלכה פסוקה באו"ח סי' ש"ב שבעור לא נאמר שרייתו זה הוא כבוס. ורשאי להשרותם במים, ואם גם אם נאמר דעור בולע והמים חודרים לתוכו. [ע' אבנ"ז או"ח סי' קנ"ד] מ"מ יש לדון בטיבם של עדרשות מגע וכל מיני ציין אם דינם כעור. וע' אגרו"מ יו"ד סי' ע"ו במפות של פלסטיק שמכיון שאין המים נכנסין כלל לתוכו אלא רק על גביו כמו עצים, ואף הרכים, הרי יש לדון דלא שייך בהם כבוס. מ"מ כיון שלא

הושחר מחמת לבישה וכמ"ש הרא"ש אבל בכגד חדש ומלובן כל צרכו ואין שום הוספה בשרייתו, אין כאן מלאכת כיבוס.

לפי"ז היה מקום להתיר אם היו רוחצים את העדשות מגע לפנות ערב שבת - להשרותו במים בשבת כדי שלא יתקלקל.

שו"ך בשו"ע הרב. וז"ל ש"י"ח ואומרים שאף כגד שאין עליו שום לכלוך שרייתו זו היא כבוסו אף אם ליבוננו מצהיל מאד, ולכן אסור ליתן עליו אפי" כ"ש מים אע"פ שאינו מתכוון לליבון דפס"ר הוא" ודבריו ז"ל צ"ע אם באופן שהכגד נקי ואין בו שום צורך ותועלת בשרייתו, הרי לא נעשה כאן כל מלאכה ומה שייך ענין של פס"ר.

וראיתי באבנ"ז הנ"ל שכ' ע"ד, וצ"ע מנין לו זה".

ואחרי שהוציאו חומר מיוחד אשר לדבריהם אין כחחו לנקות כלל את העדשות מגע יש מקום להתיר להשרות את העדשות מגע במים בשבת בחומר הנ"ל וכצירוף רחיצת העדשות מגע בער"ש וכנ"ל.

לענין סחיטה אמרי' דלא שייך בהו. ע"ש. ובכה"ג דיברו חז"ל במ"ש שבעור לא אמרינן שרייתו זו כבוסו.

ולפי"ז עדשות מגע שלדברי המומחים שהמים נבלעים לתוכן והם רכים ביותר יש לדון דלאו אריך למיעבד הכי לשרותם במים בשבת.

אמנם כרא"ש יומא פ"ח כ' דוקא כי התם [בזכחים צ"ד דאמרינן שרייתו זו היא כבוסו] מיירי בכגד שיש עליו לכלוך בכה"ג אמרי' שרייתו זו היא כבוסו, אבל אם הכגד הושחר מחמת לבישה או תשמיש וכ"ש לכן לגמרי ואין עליו טינוף אלא שרוצה ללבנו יותר לא אמרי' שרייתו זו כבוסו.

ובסי' ש"ב הביא רמ"א שתי דעות דעה הראשונה כהרא"ש וסיעתו דהאיסור הוא רק באופן שיש על הכגד דבר לכלוך ומאוס בזה אמרי' שרייתו זו כבוסו ודעה שני' בשם י"א, ואף דלהלכה נקטינן כדעה הראשונה וכ"כ בכיאוור הגר"א מ"מ כ' האחרונים דיש לחוש ולהחמיר באיסור תורה.

אכן י"ל דאף להמחמירים גם כשאין דבר מאוס על הכגד, מ"מ שרייתו מוסיף בליבוננו שהרי הכגד

סימן כו

להסיר דבר מתוך ראשו או זקנו בשבת אי יש בו משום בורר

- ניגוב כיבוס וסחיטה בשער בשבת

כבוד חתני יקירי הגאון הגר"ח שליט"א

ברכה ושלו' רב

חיפשתי אחרי הגלוי' שלך חיפשתי ומצאתי, והריני להשיבך על-אתר.

ב. שתי משקה ונשאר בשפמו מהמשקה האם מוטב לנגבו במפה דקאזיל לאיבוד אבל הוא בדרך סחיטה או מוטב למוצצו בפיו אף שאין הולך לאיבוד אבל אינו בדרך סחיטה".

בתוספת שבת סי' ש"כ כ' "אחר שתיה יש ליהרר שלא יסחוט שער שעל שפמו, ואין נזהרין בכך ויש להם לסמוך על הרשב"א". וכוונתו לרשב"א

א. "אם נפל מאכל או איזה דבר לתוך הזקן אם מותר להוציאו ואין בו משום בורר".

הלכה פסוקה באו"ח סי' ש"ב "מותר להסיר הנוצות מן הכגד בשבת, ובסי' שט"ז המפלה בגדיו לא יהרגם אלא מוללן בידו וזורקן. המפלה ראשו מותר להורגם, מבואר דלא שייך בכ"ז משום בורר מידי דהוה לכלוך בכלים דמותר להסירם.

ציונים

יין דלי ק"ג ע"א
ס י"א ע"א מ"י
ג שס טו"ש"ע שס
ד': כ"ז קשר.
שס ה"ג טו"ש"ע שס
א': ג מקפלין.
ע"א: ומציעין.
פכ"ג מהל' שנת
ה"ו:

ינוי נוסחאות
ירין דלי בפסיקיא.
כ"ג... בפסיקיא.
ק וקושרין דלי
וקי"ה ר' יהודה
ר. כמ"ק ר"י אומר
ר ואינו נכון:
(אפילו). נמשד"פ
א. ארבעה וחמשה.
ק... חמשה. נד"ג
ע... (מקפלין את
ד"ם) ומציעין. כמ"ק
ונמשד"פ ליחא.

תוספות חדשים
[ברע"ב] ד"ה ר"י
נר כו' והלכה
בכמים עכ"ל. וכ"פ
ע סימן ש"ז סוף ד'.

ראשון לציון
ז' ג [במשנה] אפי'
יבעה. עמ"ש המח"ט
לקמן רפ"ח:

זירודשי מהר"ח
ז' ב תוס' ד"ה כ"ז
זר רבי יהודה וכו'
זכו התוס' תימא
כא קאי אי אמלת'
" וי"ל דה"ק כו' א"נ
מאי דקתני ברישא
" עכ"ל. ונראה קצת
חק. דתירוק א'
אשמעינן עניבה אי"כ
אי מקשה הגמרא דרבי
זודה אדרבי יהודה
זשני הגמרא דר"י
ניבה קשירה היא ע"ש
פירוש התוספות אז
משנה מוכח דעניבה
שירה. ותירוק ב' ג"כ
וחק דא"כ הל"ל לעיל
לא כאן. ולולא דבי
תוס' אפשר לומר הכי
אמר ר"י כל קשר כו' אין
זיבין עליו א"כ לא גזרינן
זבל גרדי אטו חבל
יעלמא דאי נמי יעשה
זבל דעלמא לפי שעה
זכו גרדי דודאי לא
זבטל ליה דצריך
למלאכתו אז אין חייבין
עליו רק בחבל דעלמא

זדי הפתח ולא היחה תלויה צה מאחמול מ"ד חד
מינייהו צטולה מצטלה ויזיחנה דדוחק קמל"ן ומ"ש
הר"צ שכן הלכה מסיק צגמ' דלא פליג דהא דמי להנך
לדעיל. וגם זה מאותן שכתבתי צפרק אחרון דצכורים
שנשנה צלישנא דפליג ול"פ:
רבי יהודה מתיר. פירש הר"צ
צחצל של גרדי. וכתב הרמב"ם
שאין כלי הגרדי מוקל"ן והכי
איתא צגמרא ועיין צפי' הר"צ
צסוף פרק ג': כ"ל אמר רבי
יהודה וכו'. כתבו התוס' תימה
אהיכי קאי אי אמלתיה קמייחא
התם מתיר לגמרי והכא קתני
אין חייבין עליו. משמע הא
איסורא מיהו איכא. וי"ל דה"ק
כל שאינו של קיימא אין חייבין
עליו. הא של קיימא חייבין עליו

שלא תנא. וכן הלכה: קושרין ד"י בפסיקיא. על
הצור שיהיה קשור ותלוי שם, דפסיקיא לא מצטל ליה
התם: אבל לא בחבל. דמצטל ליה התם והוי קשר
של קיימא: רבי יהודה מתיר. לא התיר ר' יהודה
אלא צחצל של גרדי שצריך ליה
למלאכתו ולא מצטל ליה התם
ורצנן סברי אי שריח ליה חבל
גרדי יקשור נמי צשאר חבל
דחצל צחצל מיחלף. והלכה
כחכמים: ג מקפלין את
הכ"ים. צגדים שפושטן מקפלין
אפילו ארבעה וחמשה פעמים
כדי לחזור ולצטט צו ציוס. וכו'

ואפי' עניבה ולאפוקי מדרצנן דאמר עניבה לאו היינו קשירה. א"נ אמאי דקתני צרישא אין חייבין עליהם קאי
יהודה עכ"ל: ג מקפלין את הכ"ים. משום דתנא לעיל קושרת אשה מפתח חלוקה וכו' שהם מתקומו צה
האדם נקט לה נמי להך שהם תיקוני הצגדים. ואע"ג דלא הו"ן משום קשירה. ולא נאסרו אלא משום דהוי צחצל
מנא. וכדרך שאסרו עניבת כלים צמ"ג פ"ג דתרומות וצמשנה צ' פ"צ דצינא. ולפי שהקיפול שמקפלין הוא
שמתרכינן מכיבוסם ומתקמטים כשאינם מקופלין כמ"ש רש"י לך סמכו הרמב"ם צפכ"צ וכן הטור צפי' ש"ז
דינין האסורים משום כיבוס ומשום סמיטה ואולי נמי סוברים שאסרו חכמים מטעם גזירה שמה יצוא ליה
אם נמיר צכרים הצאים להעשות ע"י כיבוס. וכן משמע קצת: ומציעין את המטות. הצעות צגדים על המטות
לישן עליהם והרצה יש כמו מטה מוצעת והיא מלה עברית (נראה מ"ט) יעויעי עלה. הרמב"ם: מ"י

פירוש המשניות להרמב"ם
המקפל אדם אחד ולא שיהיו המקפלים שנים וכו'
המקופל בגד חדש ושלא יהיה צבוע אלא לבן ושל
אצלו בגד אחר להחליף משום כבוד שבת ולפיכך הוא
לקפלו ולהתיר קפולו כדי שיראה כי עתה הותר
ומציעין. הצעות צגדים על המטות לישן עליהם
כמו מטה מוצעת והיא מלה עברית יצועי עלה (נראה
ואין הלכה כרבי ישמעאל.

מלאכת שלמה
צצרימא דהתם דס"ל כר' יהודה צהא דעניבה קשירה מפליג
וכתבו תוס' ז"ל דכי אסרי רצנן היינו דוקא צליים הקטנים
אבל דלי דעלמא שרי דכיון שאינו עשוי לעמוד שם זמן מרובה
קשר של קיימא ע"כ: ג מקפלין את הכ"ים וכו'.
ז"ל מכאן למדנו דאסור לקפל תלימות של בית הכנסת לפי
מחר ע"כ. ונראה שמכאן עד סוף המסכת רובו כותבו
דרצנן והתחיל צקפול דדמי לקשירה דעסיק צה וצטר
הצלה והתחיל צכתני הקדש למעלתן על כל שאר מעלות
ישמעאל אומר מקפלין את הכ"ים ומציעין וכו'.
ישמעאל אומר מציעין את המטות וכו' וי"ג מקפלין את
כתב ה"ר יהוסף ז"ל שכן מנא בכל הספרים. ותמהני
הנשים השמא להציע המטות משבת למוצאי שבת ואין
ומצפף ונלחתי למנא דין זה צספרי הפוסקים ז"ל ולא
הנה והדבר תמוה מאד צעני. וצירושלמי ר"פ שם
מציעין את המטות מיו"ט לשבת שכן מציעין אותם

כובד העליון וכובד התחתון, מהו לטלטלן בשבת, אמר ליה אין מטלטלן, מה טעם, לפי שאין מטלטלן. [בה"ג הלכ' שבת].

גרסינן בפרק אלו קשרים בעי מיניה רבי יוחנן מרבי יהודה בר ליואי כלי קיואי כגון כובד העליון וכובד התחתון מהו לטלטלן בשבת אמר ליה אין מטלטלן ומה טעם אמר ליה לפי שאין (מבטלן) ניטלן אפילו בחול מתוך כובדן. ודוקא כלי קיואי דמתוך שאף בימי החול מלאכתן לכך שאין עשוין לטלטל הילכך בשבת אסור דאסוחי אסח דעתיה מינייהו. כההיא דגרסינן בפרק חלון [עירובין ע"ז ע"ב] דסולם הצורי מפני שיש לו ארבעה חזוקין ממעט מפני שכובדו קובעו שאף בחול אינו נוטלו משם, הילכך מסתמא אף בשבת מפני כובדו אינו ניטל. דאם היה מותר לטלטלו לא היה ממעט, דכל דבר שניטל בשבת אינו ממעט. וסתם סולם צורי בחול קובעו במקום הנחתו.

והא דגרסינן בפרק אחרון דעירובין [ק"ב ע"א] ההיא שריתא דהוה כי רבי פדת דהוה שקלי ליה כי עשרה ושדו לה אדשא אמר תורת כלי עלה. וגרסינן נמי בפרק כמה מדליקין [ל"ה ע"א] חלתא — פירוש כוורת — רבה אמר בת תרי כורי שרי לטלטוליה בת תלתא אסור לטלטולי ורב יוסף אמר אפילו בת תלתא כורי שרי לטלטוליה. אלמא לא אמרינן כובדו קובען. ונראה דהיינו טעמא דכל דבר המיטלטל בחול אפילו כבד מאד כיון שתורת כלי עליו להשתמש בו בחול ואין מונעין מפני כובדו, אף בשבת מותר כגון כל הני. אבל דבר שמלאכתו בחול ובקביעות ובקצת כבד אע"פ שקל טילטולו מאלו אף בשבת אסור לטלטלו. ובמסכת נדה פרק האשה [ס' ע"א] בעי מיניה רבי יוחנן מרבי יהודה בר ליואי מהו לתלות כתם בכתם וכו' אמר ליה אין תולין מה טעם לפי שאין תולין וכו'. [ערכי תנאים ואמוראים לרבינו יהודה ב"ר קלונימוס משפירא רבו של הרוקח — ערך רבי יהודה בר ליואי].

מקפלין את הכלים אפילו ארבע וחמשה פעמים. (קמ"ז.) מותר לאדם לנער טליתו כדרב יהודה. ומציעין את המטות מלילי שבת לשבת, אבל לא משבת למוצאי שבת, אמרי דבי רבי ינאי לא שנו אלא באדם אחד, אבל בשני בני אדם לא, ובאדם אחד נמי לא אמרן אלא בחדשים, אבל בישנים לא, ובחדשים נמי לא אמרן אלא בלבנים, אבל בצבועין לא, ולא אמרן אלא שאין לו להחליף, אבל יש לו להחליף לא. תניא של בית ר"ג לא התירו להן לקפל מפני שהיה להם להחליף. אמר רב הונא יש לו להחליף, יחליף, אין לו כלים להחליף, שלשל בבגדו. [בה"ג הלכ' שבת].

מקפלין את הכלים אפילו ארבע וחמשה פעמים, ובלבד שיהא צריך להם ללבשן בשבת, אבל לקפל ולהניח אסור. אדם אחד ובלבנים ובאין לו להחליף הוא דמותר. [האורה רש"י סימן ס'].

מקפלין את הבגדים מליל שבת למחרתו ומצפרא לפניא כל לא לחול ולא לשבת אחרת. אבל שנים אין מקפלין בגד

אחד מפני שנראה כמעשה אומן, ואחד נמי אין מקפל אלא חדשים אבל ישנים לא דקיפולן משוי להו כחדשים ונמצא שהוא מלאכה. ובגדים צבועים אפילו חדשים לא דכי לא מקפלי מפכח ציבעיהו ולהכי קיפולו הוי מלאכה, ומקטורניים שלנו שהן צבועין אסור לקפלן בשבת אפי' לצורך השבת. ובגדים לבנים לא אמרו דמקפל אלא בשאין לו להחליף אחרים באותו יום דודאי לא יניחם מקופלים אבל אם יש לו אחרים להחליף אסור לקפל דקיפולו לחול הוא, דתנן מקפלין את הבגדים וכו' ואמרו דבי ר' ינאי ל"ש אלא באדם אחד אבל בשנים לא ובאדם אחד נמי לא אמרינן אלא בחדשים אבל בישנים לא ובחדשים נמי לא אמרן אלא בלבנים אבל צבועים לא ולבנים נמי לא אמרן אלא שאין לו להחליף אבל יש לו להחליף לא. ומי שיש לו בגדים להחליף בשבת שיש לו בגדים מיוחדין לשבת ומשונים משל חול לערב ילבש של שבת עם של חול. ונ"ל דמכאן הנהיגו לעשות כנתת רחב שקורין בל"א שרגנשא לשבת שאינו מלבוש של חול דאינו ראוי לעשות בו מלאכה. ואם אין [לו] בגד משונה מחול לשבת ישלשל בגדיו למטה של חול שיהיו תלויין לכבוד השבת להראות שאינו יום מלאכה ולפיכך עושין אותו כנתת. [ראב"ן סימן שנ"ט].

מקפלין את הכלים, בגדים כשפושטן מקפלן מפני שהן מתרככין ונכפפים דמתקמטין כשאינן מקופלין. ואפילו ארבעה וחמשה פעמים, ביום אחד כדי לחזור וללובשן בו ביום או בליל שבת יקפלן לצורך מחר. אבל לא יקפלנו בשבת, אם אין דעתו ללבשו אלא עד מוצאי שבת. ובענין זה בהצעת המטות. [רבינו יהונתן מלוניל].

מקפלין את הכלים אפילו ארבעה וחמשה פעמים וכו', אמרי דבי רבי ינאי לא שנו אלא באדם אחד אבל בשני בני אדם לא ובאדם אחד נמי לא אמרן אלא בחדשים אבל בישנים לא ובחדשים נמי לא אמרן אלא בלבנים אבל בצבועים לא ולא אמרן אלא שאין לו להחליף אבל יש לו להחליף לא. ושמע מינה דטליתות שלנו שהם לבנים ואין צורך בחילופם בו ביום אחרי צאתו מבית הכנסת לא שנו חדשים ולא שנו ישנים אסור לקפלן. [והני מילי בסדר קיפולן] הראשון אבל שלא כסדר קיפולו נראה דמותר ואפילו בשני בני אדם. [ראב"ה סימן רמ"ה].

מתניתין מקפלין את הכלים [אפילו ד' וה'] פעמים. פירוש כגון שיצא בהן ערבית מקפלן כדי לצאת בהן שחרית, וחוזר ומקפלן אחר שחרית כדי שיצא בה במנחה וכיוצא באלו. והוא בשאין לו בגד אחר שיחליפם. אבל אם היה לו בגד אחר שיחליף בו, אותן הבגדים אסור לו לקפלן משום כבוד שבת. ומי שאין לו וצריך לקפל, אינו רשאי לקפל אלא בשלשה דברים אלו. הראשון והוא שיקפלו לבדו ולא יהיה אחר מסייעו בקיפול, שאם קפלו שנים היו עושים כדרך שעושין בחול ואסור. והשני והוא שיהיה הבגד חדש. פירוש שהבגד החדש הקיפול מועיל בו ומיפה אותו, אבל הישן אין הקיפול בלבד, מיפהו, וחישינן שמא יגהץ אותו, שהגיהוץ